

Így kezdődött

1970 nyarán, a Városmajori Szabadtéri Színpadon, Bodrogi Gyula főszereplésével bemutatták a Charley néneje című zenés bohózatot. Az előadást Aldobolyi Nagy György fülbemászó muzsikája mellett a remek színészek (Tolnay Klári, Páger Antal, Kállai Ferenc, Zenthe Ferenc, Almási Éva, Piros Ildikó, Káldi Nóra, Ernyei Béla, Paudits Béla) játéka tette felejthetlenné. Én kétszer láttam ezt a nagyszerű előadást; először a bemutatón, majd nem sokkal később egy másik kellemes nyári estén. Ez utóbbi alkalommal történt, hogy a sor közepéről, ahol barátnőmmel ültem, a járásban a helyére igyekvő színészpárt, Bessenyei Ferencet és Béres Ilonát megpillantottam. Feri hangosan nevetve, nagy gesztusokkal haladt az első sorok valamelyike felé, miközben Ili kissé lemaradva, szerényen követte. „Látod, ez az a színész, akivel soha nem akarnék megismerkedni”, jegyeztem meg barátnőmnek a jelenetet nézve, amelyet Feri úgy komponált meg, hogy az senkinek a figyelmét ne kerülhesse el.

Szeptember közepén elkezdődött az egyetemen a tanítás. Én ekkor harmadéves építészhallgató voltam a Budapesti Műszaki Egyetemen, ahova Amerikába élő édesapám, és itthon rengeteg nyelvórát adó édesanyám jóvoltából kocsival jártam, egy bogárhátú Volkswagennel, ami abban a trabantos, skodás, wartburgos, de legfeljebb is csak ladás világban igencsak feltűnő volt. Bár Feri – mint később megtudtam – már több éve a környékünkön lakott, én ezt csak ezen az őszön fedeztem fel. Érdekes módon eddig egyszer sem, most viszont többször is láttam őt szembejönni vagy éppen befordulni a Labanc utcába. Ezek után gyerekjáték volt megállapítanom, hogy melyik házban lakik, no nem tulajdonosként – ahogy ez is nemsokára kiderült –, hanem albérlőként.

Kora ősz volt, nyitott ablak mellett vezetett ő is, én is, így amikor szembetalálkoztunk mindig nagyon megnézett és rám nevetett. Ezért úgy gondoltam – ahogy addig és azóta is minden nő –, hogy megismer; sőt, mint amolyan buta liba, még azt is, hogy felfigyelt rám. Ahhoz képest, hogy alig két hónappal ezelőtt hangzott el a számból a „soha nem akarnék vele megismerkedni” kijelentés, egyre többet foglalkoztatott ez az „autós játszadozás”. Idővel azt is észrevettem, hogy Béres Ili eltűnt mellőle, Feri már egyedül ül a kocsijában.

Egyik délután, az egyetemről jövet, a Budakeszi úton újra szembejött velem Renault 16-os autójával. Egy hirtelen elhatározással utánafordultam, és amikor utolértem, eléje vágtam, majd hol mellette, hol előtte haladva tovább követtem. Feri, ahogy észrevett, hatalmasat kacagott és rögtön belement a játékba. Így haladtunk végig a Mártírok útján, a Margit hídon, majd a körúton, egészen a Dob utcáig. Itt Feri, mielőtt balra nagy ívben bekanyarodott volna (akkor ez még megengedett volt), elköszönt tőlem. Semmi sürgős dolgom nem volt, mehettem volna utána, de erre az „elbocsátó” gesztusra jobbnak láttam nem feszíteni tovább a húrt, így hát hazamentem.

Otthon azonnal felhívtam a Nemzetit, és megérdeklődtem, mikor lesz az aznap esti Bánk bán előadásnak vége. Akkor még nem tudtam, hogy az előadások időtartamát a bemutatón mérik le, később minden produkció rendszerint megrövidül kissé. Így amikor este a megadott időben a színház elé értem, már nemcsak Feri kocsijának volt hűlt helye, hanem az előtér vilányait is kikapcsolták.

Amilyen gyorsan csak tudtam, elindultam hazafelé, abban a reményben, hogy beérem valahol. De sehol sem találtam, még a háza előtt sem. Ezután csaknem két órán keresztül fáradhatatlanul ingáztam a Moszkva tér és a Labanc utcai ház között, reménykedve, hátha felbukkan valamikor. Már közeledett éjfél, amikor a Széna tér sarkáról a Retek utca és a Szilágyi Erzsébet fasor kereszteződésében végre megpillantottam Feri nagy sebességgel elsuhanó kocsiját. Most már valóban padlógázra volt szükségem, hogy az üres utakon behozzam. Csakúgy, mint délután, most is a Budagyöngyénél robbantam a háta mögé. Nem lehetett nem észrevennie száguldva közeledő, majd hirtelen fékező kocsimat.

Ahogy meglátott, óriási kacajra fakadt, leállt, kiszállt és odajött hozzám. A következő jelenet alatt semmit nem kellett, de nem is lehetett szólanom. Csak ültem a kocsiban és hallgattam a felém áradó szózuhatagot. „Honnan pottyant ide? Milyen földre szállt angyal?” – ilyen és ehhez hasonló kérdések zúdultak rám. A sok kérdés közül csak a „hová megy”-re várt választ: „Itt lakom, nem messze magától”, mondtam.

Pár percnyi áradozás – és magázódás! – után végül visszaült a kocsijába és elindultunk egy irányban hazafelé. A Labanc utcánál azonban nem fordult be, felkísért a mi házunk elé, ahol a több órás kocsikázás után végre én is kiszálltam az autóból. Feri ekkor azzal a megjegyzéssel, hogy én nyilván nem ismerhetem őt, bemutatkozott, majd rövid beszélgetés után azzal búcsúzott, hogy bízzuk a véletlenre a következő találkozást.

Másnap délután úgy számoltam, hogy az egyetemről jövet még van időm hazamenni és átöltözni, mielőtt Feri újra bekísérem a színházba az esti előadására. A Budakeszi úton felfelé menet még láttam a kocsiját a háza előtt, de amikor nem sokkal később – immár kicsinosítva magam – bekanyarodtam az utcájába, senkit nem találtam ott. Most valóban elfáradtam, már nem volt erőm az újabb kocsikázásra, így hát lassan csordogáltam lefelé az úton, azon tűnődve, mit kezdjek a hirtelen szabaddá vált időmmel. És ekkor hátulról óriási dudálást hallottam. Ezúttal Feri üldözött: éppen útban volt felfelé hozzám, amikor meglátta kocsimat először lefelé menni, majd bekanyarodni a kis utcába, ahol ő lakott. Ahogy tudott, megfordult, és most ő sietett, hogy beérjen. Mikor utolért, leállt az út közepén, kiszállt, és karját szélesre tárva, kacagva szaladt felém. Ez már nem az előző napi, költői szavakkal rajongó, ugyanakkor kifogástalan jó modorú úriember volt, hanem az a Bessenyei, akít a világ is jobban ismer: az elmentmondást nem tűrő, nem kérdező, mindenkivel tegeződő, nagyon is hús-vér férfi.

Éretlen, vagány lányként viselkedtem. Holott egyáltalán nem voltam olyan felhőtlenül jókedvű, mint amilyennek tűntem: érzelmileg éppen addigi húsz évem egyik legnehezebb időszakát éltem. Sérült lelkű ember voltam, aki elsősorban barátira, szövetségésre, nem egy új szerelemre vágyott. Csak azt nem tudtam, hogy Feri még sérültebb. Arról ugyan a pletykákból értesültem, hogy nem Feri, hanem Béres Ili szakította meg kapcsolatukat, de arra a megbántottságra, amely ott, már az első alkalommal, néhány perc múlva zuhatagként tört fel Feriből, nem számíthattam. Így hát megismerkedésünk pillanatában ő nem tartozott senkihez: tiszta lappal indult, amikor „birtokba vett” engem. Én viszont nem. Gyűrűs vőlegényem volt, ráadásul a világ egyik legrendesebb embere, aki nagyon szeretett.

És mégis: akkor, ott, 34 évvel ezelőtt, a Labanc utca végén egyetlen pillanat alatt eldőlt a sorsom, bár ezt akkor még csak nem is sejtettem. Eljegyzésem felbomlott, és holtomiglanholtodiglan Feri mellett maradtam...

Részlet B. Élthes Eszter 2004 novemberében megjelent
„Férjem, a Komédiás” című könyvéből